

Borgarráð

Efni: Reglur um verklag vegna uppljóstrunar starfsmanna um lögbrot eða aðra ámælisverða háttsemi í starfsemi Reykjavíkurborgar.

Óskað er eftir að borgarráð samþykki meðfylgjandi drög að nýjum reglum um verklag vegna uppljóstrunar starfsmanna um lögbrot eða aðra ámælisverða háttsemi í starfsemi Reykjavíkurborgar.

Greinargerð

Þann 1. janúar sl. tóku gildi lög nr. 40/2020, um vernd uppljóstrara. Er meginmarkmið laganna að skýr löggjöf gildi hér á um vernd uppljóstrara sem taki mið af ábendingum alþjóðastofnana og fordæmum nágrannaríkja. Lögunum er ætlað að stuðla að því að upplýst verði um lögbrot og aðra ámælisverða háttsemi og þannig dregið úr slíkri háttsemi. Með uppljóstrurum er átt við starfsmenn sem greina í góðri trú frá upplýsingum eða miðla gögnum um brot á lögum eða aðra ámælisverða háttsemi í starfsemi vinnuveitanda.

Greint er á milli innri uppljóstrunar og ytri uppljóstrunar og miðað við að hið síðarnefnda sé jafnan ekki heimilt nema hið fyrnefnda hafi fyrst verið reynt til þrautar. Miðlun upplýsinga eða gagna í skilningi laganna telst ekki brot á þagnar- eða trúnaðarskyldu sem starfsmaðurinn er bundinn af samkvæmt lögum eða með öðrum hætti. Slík miðlun leggur hvorki refsí- né skaðabótaábyrgð á viðkomandi og getur ekki leitt til stjórnsýsluviðurlaga eða íþyngjandi úrræða að starfsmannarétti.

Samkvæmt 2. mgr., sbr. 1. mgr. 5. gr. laganna skulu sveitarstjórnir, að höfðu samráði við starfsmenn, setja reglur um verklag við uppljóstrun starfsmanna fyrir þá vinnustaði sem undir viðkomandi sveitarfélag heyrar. Reglurnar skulu kveða á um móttöku, meðhöndlun og afgreiðslu tilkynninga um hugsanleg lögbrot eða aðra ámælisverða háttsemi í starfsemi vinnuveitandans. Þær skulu vera aðgengilegar öllum starfsmönnum og mega á engan hátt takmarka rétt þeirra samkvæmt lögunum. Reglur þessar byggja á þeim grundvelli og voru drög að þeim lögð fram til kynningar og athugasemda á vef borgarinnar. Markmið reglnanna er að stuðla að því að upplýst verði um lögbrot og aðra ámælisverða háttsemi í starfsemi Reykjavíkurborgar og þannig dregið úr slíkri háttsemi. Þannig er lögð rík áhersla á að misferli verði ekki liðið innan borgarinnar og að öll mál verði skoðuð og brugðist við á viðeigandi hátt. Jafnframt er markmiðið að vernda starfsmenn, sem í góðri trú greina frá slíkri háttsemi í starfsemi Reykjavíkurborgar, gegn óréttmætum aðgerðum af þeim sökum, til að mynda uppsögn úr starfi eða skerðingu á réttindum vegna uppljóstrana sinna. Reglurnar geyma helstu meginreglur löggjafarinnar en að auki sérreglur um málsmeðferð innan borgarinnar þegar um innri uppljóstrun er að ræða. Er gert ráð fyrir að sem áður verði unnt að beina slíkum tilkynningum til Innri endurskoðunar og ráðgjafar í gegnum sérstaka rafræna vefgátt á vefsíðu Reykjavíkurborgar, en valkvætt er hvort starfsmaður kys að leita þangað, til yfirmanns, annarra aðila innan borgarinnar eða til eftirlitsstjórnvalds, eftir því hvaða aðili hann telur til

Þess bærán að stuðla að því að látið verði af eða brugðist við háttseminni.

Drög að reglunum voru unnin í samvinnu mannauðs- og starfsumhverfissviðs og Innri endurskoðunar og ráðgjafar og samþykkti mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráð umsögn um drögin þann 27. maí sl. Var tekið mið af þeirri umsögn við frágang málsins.

Hjálagt:

1. Reglur um verklag við uppljóstrun
2. Umsögn mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráðs.

Lóa Birna Birgisdóttir
sviðsstjóri mannauðs- og starfsumhverfissviðs